

Opintomatka Itävaltaan

19.-23.9.2022

| Kimppakalaasit - hanke |

4H

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Varsin Hyvä

Opintomatkan suunnittelu

Opintomatkaa lähdettiin suunnittelemaan yhteistyössä Etelä-Burgenlandissa toimivan aluetta kehittävän Südburgenland Plus – nimisen yhdistyksen kanssa. Yhdistys on luonut alueensa kehittämistä varten lukuisia kehitysstrategioita, ja onnistunut saamaan EU-rahoitusta suunnitelmiensa toteuttamiseen. Südburgenland Plus – yhdistyksestä meillä oli yhteyshenkilönä Oliver Stangl, kenen kanssa pidimme useita Teams-palavereita vuoden mittaan koskien tulevaa opintomatkaa ennen matkan alkua. Hän oli myös Jennersdorfissa, Itävallassa, vastaanottamassa meitä saapuessamme kohteeseen maanantaina 19.9.2022.

Opintomatkan perimmäisenä tarkoituksena oli oppia lisää paikallisesta maatalouskulttuurista, ja tutustua erilaisiin aluetta kehittäviin hankkeisiin. Opintomatkan aikana tutustuimme paikallisiin nuoriin, ja alueen toimintaan vaikuttaviin henkilöihin eri elämän osa-alueilta.

Suunnittelimme opintomatkaa useita kuukausia. Päävastuu vierailumme sisällöstä oli yhteistyökumppanillamme Itävallassa, ja opintomatka olikin erittäin tiivis ja tapahtumarikas kokonaisuus. Olimme kiitollisia kaikesta, mitä näimme ja koimme. Arvostimme suuresti, että vierailukohteiden merkittävät henkilöt, kuten johtajat ja pormestari, ehtivät viettää kanssamme aikaa.

Opintomatkan ajankohdaksi päättyi 19.-23.9.2022. Keväällä 2022 varasimme lentoliput ja majoituksen, ja suunnitelman oli aika toteutua.

Opintomatkalle lähti Liedon 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja Taina Päätaalo, Paimion-Sauvon 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja Julia Laine, sekä Maskun-Ruskon-Vahdon, Naantalin ja Turun 4H-yhdistysten toiminnanjohtaja Paula Harjamäki. Lisäksi matkalla oli mukana Kimppakalaasit -hankkeen toimintaan osallistuneista nuorista Oskari Katajainen Paimion-Sauvon 4H-yhdistyksestä ja Jenni Clarke Turun 4H-yhdistyksestä. Liedon 4H-yhdistyksen nuorten edustaja ei lentoaikataulujen viime hetken muutosten takia päässyt lähtemään opintomatkalle mukaan.

MAANANTAI 19.9.

Lähdimme varhain maanantai aamuna linja-autolla kohti Helsinki-Vantaan lentokenttää. Lentokentällä meillä oli vastassa ongelmia lentolippujen kanssa, sillä lentoyhtiömme oli peruuttanut paluumatkamme ja siirtäneet kotiinläähtöämme. Opintomatkan aikana taistelimme lentoyhtiön kanssa useamman kerran, mutta pääsimme onneksi lopulta takaisin kotiin.

Lentomme lähti klo 7:00, ja olimme noin puolilta päivin Grazissa, Itävallassa Amsterdamin välilaskun jälkeen. Grazin lentokentältä matkustimme vielä junalla Jennersdorfiin, missä Oliver oli meitä vuokra-automme kanssa vastassa.

Hän ajoi meidät asemalta majoituspaikkaamme, Landhaus Ederiin, jossa vietimme loppupäivän matkasta palautuen.

Majoituspaikkamme, Landhaus Eder, oli kaunis ja idyllinen maalaishenkinen pieni majatalo, jossa vietimme neljä yötä. Joka aamu meille tarjoiltiin upea ja runsas aamiainen, jonka voimin jaksoi pitkälle päivää. Majatalo sijaitsi keskellä vihreitä kukkuloita Burgaubergissä, Fehringissä. Hotellin emäntä Barbara piti meistä hyvää huolta, ja oli mukava törmätä häneen muuallakin, kuin majatalolla matkan aikana. Hän oli myös osa yhtä paikallista leader-projektia.

TIISTAI 20.9.

Tiistaina heräsimme aamupalalle noin puoli kahdeksalta. Lähdimme ajamaan majatalolta noin puoli yhdeksältä kohti ensimmäistä kohdettamme, Jostin myllyä. Mylly on seudun viimeinen toimiva vesimylly, ja se on Burgenlandin arvokkaimpia kulttuurimaastoja. Myllyllä meitä oli vastassa ilahduttava Lucy Bernhard, kenen kanssa vietimme viikon aikana paljon aikaa, sekä hänen ystävänsä, joka toimi myllyssä oppaana. Lucy on australialainen eläkeläinen, joka toimi meille kääntäjänä silloin, kun paikalliset eivät osanneet englantia. Suurin osa maaseudun asukkaista eivät osanneet sitä, joten olimme siitäkin kiitollisia, että Lucy kulki mukana lähes joka päivä. Myllyllä oli vastassa myös Karl Kahr, Raabin luonnonpuiston johtaja.

Myllykierroksen jälkeen seuraavana vuorossa oli Raab, kolme valtiota yhdistävä upea luonnonpuisto. Unkari, Slovenia ja Itävalta muodostavat yhdessä rajattoman, kauniin ja koskemattoman puiston täynnä lukuisia aktiviteetteja, kuten pyöräilyä, vaellusta ja melontaa. Me tutustuimme puistoon vain keskustelun ja pikaisen esittelyn muodossa, sillä päivän tiivis aikataulu ei antanut meille mahdollisuutta ehtiä kaikkiin paikkoihin useammaksi tunniksi. Oli silti mahtava kokemus kuulla ja nähdä kyseinen luonnonpuisto!

Luonnonpuiston jälkeen tutustuimme meille täysin uuteen konseptiin, luonnonpuistokouluun. Luonnonpuistokoulut olivat linkitetty tähän suureen kolme valtiota yhdistävään luonnonpuistoon. Luonnonpuiston alueella on yhteensä viisi luonnonpuistokoulua. Kouluissa oppilaat saavat mahdollisuuden ymmärtää paremmin luonnon arvoa, oppia sen ylläpitämisestä, sekä luonnon kasveista ja eläimistä. Koulun pihalla olevassa puutarhassa oppilaat myös viljelevät muun muassa vihanneksia ja kasviksia. Saimme tiiviin kierroksen koulun sisältä ja ulkoa, ja luonnonpuistoon ja koulun ideologiaan perehdyttiin lisää pienellä oppitunnilla. Tutustuimme koulun opettajiin ja tervehdimme oppilaita. Saimme myös muutamalta nuorelta oppilaalta englanninkielisen esityksen koulunsa toiminnasta koulun pihalla. Meidät otettiin koulussa lämpimästi vastaan. Olisimme voineet jäädä pidemmäksikin aikaa, mutta meillä oli tiivis aikataulu, jota noudattaa. Lähtiessämme saimme vielä ihanat

lahjakassit, joissa oli muun muassa luomusuklaata, itsetehtyä mysliä ja omenamehua.

Luonnonpuistokoulun jälkeen suuntasimme lounaalle Hirtenfelder-nimiseen ravintolaan. Lounaan jälkeen lähdimme ajamaan kohti Sloveniaa ja Gradin linnaa.

Gradin linna on Slovenian suurin linnarakennus, joka on muuttanut muotoaan useasti 1500-luvulta lähtien. Linna oli entisöity hienosti, ja sen sisälle oli rakennettu eri teemaisia näyttelyitä linnan lukuisiin huoneisiin. Näyttillä oli valokuvia, maalauksia, maalattuja munia, sekä eri ammattien työpajoja.

Meille oli varattu linnaan lyhyt opastettu kierros, jossa kerrottiin paljon kohteen historiasta ja tarinasta. Emme ehtineet kiertämään koko linnaa läpi, sillä aikataulu oli todella tiukka. Gradin linna tarjoaa myös mahdollisuuksia majoitukseen, ja juhlien viettoon. Kierroksella näimme kuvia häistä ja kauniista morsiuspareista.

Kun linna oli kierretty niiltä osin, mitä ehdimme, oli aika suunnata Hans ja Rosalinde Lendlin luo Obst Paradies – omenatarhalle. Omenatarhalla meitä odotti erittäin lämmin vastaanotto viljelijäpariskunnan toimesta. Pääsimme tutustumaan uskomattoman kauniiseen puutarhaan. Puutarhassa kasvoi 158 eri omenalajiketta, 52 päärynälajiketta, 32 kirsikkalajiketta sekä 24 muuta hedelmäajiketta. Kyseinen tila ja sen puutarhan valikoima onkin Itävallan suurimpia.

Meille kerrottiin paljon tilan toiminnasta ja tuotteista, sekä siitä, miten he näkevät itsensä tietynlaisena kouluna lapsille ja nuorille. He näkevät luonnon koulurakennuksena, ja omenapuutarhansa luokkahuoneena. He näyttivät meille erilaisia metodeja, miten he opettavat vierailevia lapsia omenien kasvatuksesta ja mehiläisistä, sekä luonnossa elävistä hyönteisistä. Tilalla vierailee paljon lapsia päiväkodeista, kouluista ja luonnonpuistokoulusta.

Tilan maistiaisten ja puutarhan kiertelyn jälkeen rauhoituimme yhdessä tilan idylliseen viinikellariin. Tilan omistajat tarjosivat meille useampaa eri omenasiideriä, missä on käytetty heidän kasvattamiaan omenia. Tilan emäntä oli hyvin vieraanvarainen, ja tarjosi meille pieniä välipaloja maistiaisten aikana. Maistelimme muun muassa heidän omia kuivattuja omenalastujaan, sekä pikkelöityä punasipulia herkullisen leivän päällä. Vietimme illan heidän vierinaan, ja illan hämärtyessä lähdimme ajamaan kohti majoitusta.

KESKIVIikko 21.9.

Keskiviikkoaamuna söimme kevyempää aamupalaa, sillä ensimmäisenä kohteenamme oli Erich ja Ulli Lendlin konditoria. Leipomo on erikoistunut

hääkakkuihin ja perinteisiin hääleivonnaisiin/-kekseihin, joita pääsimme myös maistamaan.

He olivat leiponeet meille suomalaisia perinneherkkuja, kuten karjalanpiirakoita ja korvapuusteja. Erich on tunnettu Suomi-innokkuudestaan, ja hänellä on usein suomalaisia harjoittelijoita leipomossaan. Seuraamme myös liittyi kaupungin pormestari, sekä suomalainen eläköitynyt Itävallassa jo vuosikymmeniä asunut eläinlääkäri, joka toimi meille kääntäjänä. Suomalaisten herkkujen lisäksi maistoimme lukuisia paikallisia perinneleivonnaisia. Kaikki leivonnaiset olivat uskomattoman herkullisia, ja syötävää riitti.

Konditoriavierailun jälkeen meitä odotti luonto-opas Cornelia Mährin kierros luonnonpuiston viinitarhojen keskellä. Cornelia on luonnonpuiston biodiversiteetin johtaja, ja hän antoi meille mielenkiintoisen esittelyn muun muassa paikallisesta kasvustosta ja hyönteisistä. Alue, jossa kävelimme, sisälsi satoja eri perhos- ja heinäsiikkalajeja. Kävelykierroksen aikana bongasimme niistä kymmeniä erilaisia.

Kierroksella näimme myös lukuisia viinikellareita, joita on yhtä paljon Itävallassa kuin suomessa kesämökkejä. Viinitarhat olivat upean näköisiä, ja niitä näkyi välillä edessä niin paljon, kuin silmä jaksoi kantaa. Viinitarhoissa kasvoi lähes kaikissa samaa viinirypälajiketta, Uhdleria, josta tehdään paikallista viiniä.

Kaiken herkuttelun ja kävelemisen jälkeen oli aika lounaalle. Kaupungin pormestari halusi tarjota lounaan koko ryhmälle ja kaikille, ketkä olivat päivän aikana kulkeneet mukamme. Lounas venyi hieman pitkäksi, koska meillä oli niin paljon keskusteltavaa. Saman pöydän ääressä istui meidän opintomatkan jäsenten lisäksi paikallisen yhdistyksen Leader-projektien johtajia ja jäseniä, sekä tietenkin luonto-oppaamme Cornelia. Ruokailimme ravintolassa nimeltä Krutzler, jonka ruoka oli hyvää.

Kun lounas oli vihdoinkin syöty, suuntasimme seuraavaan kohteeseen. Pääsimme tutustumaan Julia Elponsin luomulampaisiin ja erittäin mielenkiintoiseen konseptiin, jota hän edesajaa ja toteuttaa. Hän on miehensä kanssa kasvattanut lampaita luonnonmukaisesti lihoiksi jo yli 10 vuotta. Heidän perusajatuksensa on käyttää osia pelloista ja niityistä hyödyksi.

Kyseessä ovat alueet, joiden nurmi tai heinikko on liian pieni, epätasainen tai liian rehottunut ruohonleikkurin ajeltavaksi. He vievät lampaansa kyseiselle paikalle, ja antavat lampaiden hoitaa nurmea tai heinikkoa lyhentämällä ja lannoittamalla sitä luonnonmukaisesti.

Julia kertoi meille tiiviin paketin toiminnastaan ja paimenkoirastaan laitumen reunalla. Näimme, kuinka hänen koiransa paimensi lampaita sujuvasti laitumen toisesta päästä toiseen päähän ja totteli Julian antamia käskyjä ongelmitta.

Tämän jälkeen suuntasimme yhdessä heidän kotitalalleen maistamaan luomulammasmakkaroita, ja juomaan virkistävää omenamehua.

Luomulammastilavierailun jälkeen oli seuraavana vuorossa viinimaistelu ja tyypillinen kylmä illallinen viinintekijä Andreas Grotzin ravintolassa Weinbau Grotz. Ravintola sijaitsi jyrkän kukkulan huipun rinteessä, jonka näkymät olivat sanoinkuvaamattomat. Ravintolan seinät olivat käytännössä suuria ikkunoita, joista näki pääasiassa Unkarin maita.

Tunnelma ja vastaanotto ravintolassa oli hyvin avoin ja lämmin, ja pormestari liittyi jälleen seuraamme.

Pääsimme maistelevaan Andreaksen omia viinejään, mitä hän on vuosina 2021–2022 valmistanut. Kaikki viinit olivat ekologisesti tuotettuja, sekä viinien rypäleet olivat Andreaksen omilta viinitarhoiltaan paikalliselta seudulta. Viinien rypäleiden viljelyssä on vuosien varrella otettu huomioon alueen maaperä, sekä sen biodiversiteetin säilyttäminen, mikä Andreaksen mukaan tuo hänen viineihinsä oman aromikkaan makunsa. Hänen viininsä tuotetaan modernilla teknologialla, mutta viinirypäleiden prosessi menee edelleen perinteisellä tavalla. Viinit, joita pääsimme maistamaan olivat kyllä aromikkaita ja hyviä.

Ruokana meillä oli herkullisia liha- ja juustolautasia, joista saimme napostella illan aikana. Viihdyimme ravintolassa pitkään nauttien yhteisistä keskusteluista ja hulppeista maisemista. Meillä oli kuitenkin majoituspaikkaan melko pitkä matka, joten lähdimme majoitusta kohti illan hämärtyessä. Oli aika mennä pitkän päivän jälkeen nukkumaan, jotta jaksaisimme vielä yhden tapahtumarikkaan päivän kohteessamme.

TORSTAI 22.9.

Torstaina päivämme alkoi jälleen herkuttelulla. Saimme nukkua hieman pidempään, kunnes menimme Zotterin suklaatehtaalle klo 10:00. Siellä meillä riittikin taas maisteltavaa ja tekemistä moneksi tunniksi.

Zotterin suklaatehdas pyörii perheyrityksen voimin. Suklaan valmistuksessa ja tuottamisessa ovat mukana perheen vanhemmat ja lapset. Zotter on levinnyt maailmanlaajuisesti, ja on pidetty suklaabrändi monissa maissa. Tehdas työllistää kerrallaan noin 200 työntekijää, ja on paikallisesti merkittävä tekijä työllisyyden kannalta.

Kaikki suklaan ainesosat ovat reilun kaupan brändin alla, sekä ekologisesti tuotettu. Zotter on tunnettu lukuisista eri mauista, ja muodoista heidän tuotteissaan.

Ensimmäisenä katsoimme lyhytelokuvan Zotterin suklaassa käytettävästä kaakaosta tehtaan omassa elokuvateatterissa. Sen jälkeen suuntasimme

maistiaisierrokselle, jossa pääsimme maistamaan niin valmiita tuotteita, kuin niiden raaka-aineitakin. Kierroksella sai nauttia maistiaisista niin paljon, kuin jaksoi syödä. Kaikkea ei edes pystynyt maistamaan, koska niitä oli niin paljon. Kierroksen lopuksi sai vielä tehdä ostokset tehtaanmyymälässä, jossa oli jokaista suklaata myynnissä.

Suklaatehtaan yhteydessä oli ulkona ”Edible Zoo”, eläintarha. Eläintarhan tarkoituksena oli nimensä mukaisesti lisätä ihmisten tietoisuutta lihan alkuperästä. Eläintarhassa oli kymmeniä eri eläinlajeja, sekä puistoja, joissa oli tarjolla erilaisia pelejä ja tekemistä. Eläintarhan kierrettyämme suuntasimme takaisin autollemme, ja lähdimme seuraavaa ohjelmanumeroa kohti. Seuraavana luvassa oli kaunis Zickenin laakson nummi.

Kun saavuimme nummialueelle, tarkoituksena oli tehdä opastettu kierros, ja sen jälkeen ruokailla nuotion äärellä. Sää kuitenkin yllätti meidät, ja noin kilometrin kävelyn jälkeen alkoi kaatosade. Päätimme lopettaa nummikierron sään takia, sillä vettä tuli todella paljon. Paikalliset sanoivat, että maanviljelijät ovat jo viikkoja odottaneet kunnollista sadetta, joten vesisade toi meille hyvän mielen, vaikka suunnitelmat menivät uusiksi.

Nummella olisi ollut mahdollisuus tutustua siellä asuviin härkiin ja muihin eläimiin, kuten sammakoihin. Näimme näistä paljon kuvia, ja oppaat kertoivat meille paljon asioista, mitä emme päässeet näkemään, kuten soista ja suurista ja vanhoista puista. Siirryimme lähellä sijaitsevan olutravintolan tiloihin syömään paikallisten tekemää ruokaa, sekä maistelevaan erilaisia käsityöoluita.

Maistoimme montaa erityyppistä olutta. Yksi oluista sisälsi nummen maaperän mineraaleja, missä olimme juuri olleet. Kyseinen olut muistutti meitä suomalaisia kotimaisesta kotikaljasta, mikä paikallisten ihmetykseksi maistui meistä melko hyvältä. Olutmaisteluiden jälkeen päivä olikin sään takia nopeammin ohi, mitä oli suunniteltu. Lähdimme kohti majoitustamme, ja valmistauduimme seuraavan aamun kotiinlähtöön.

PERJANTAI 23.9.

Lentoyhtiö, jota käytimme, oli sotkenut aikataulumme perjantaihin mennessä jo useaan otteeseen. Lähdimme aamulla kuitenkin Fehringistä Graziin, josta meidän oli tarkoitus lentää kotiin sunnuntaina. Perjantaihin ei muuta ohjelmaa enää ollut suunniteltu. Kun pääsimme hotelliimme Grazissa, vietimme suurimman osan perjantai-illasta palautuen viikosta omissa hotellihuoneissamme.

Ihana australialainen tulkkimme Lucy matkusti lauantaina luoksemme Graziin, ja vietti meidän kanssamme ihanan päivän näyttäen paikallisia nähtävyyksiä, ja

kertoen tarinoita omista kokemuksistaan. Olimme tästä hänelle erittäin kiitollisia, ja vaihdoimme yhteystietoja tulevaisuutta varten.

Opintomatkan jälkeen

Tarkoituksena on toteuttaa jouluaiheinen yhteistyöprojekti vielä saman yhteistyökumppanin kanssa. Keskustelimme opintomatkan aikana myös tulevaisuuden projekteista, ja olimme yhtä mieltä siitä, että yhteistyötämme tulisi jatkaa tulevaisuudessakin toisen hankkeen muodossa kansainvälisyyden säilyttämiseksi.